

Onderwerp Tijdelijke warmteopwek en overbruggingskrediet WarmteStad 2018
(wensen en bedenkingen)

Steller Eric van Huissteden

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 0622446158   Bijlage(n) 0   Ons kenmerk 6793323
Datum 14-02-2018   Uw brief van   Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 29 november 2017 heeft u besloten om een andere duurzame warmtebron te laten ontwikkelen met een nieuwe Business Case voor het warmtenet Noordwest. Om de gecontracteerde klanten, in de periode tot de ingebruikname van de definitieve warmtebron, te voorzien van warmte stemde u in met de opdracht aan WarmteStad om een tijdelijke warmteopwek te realiseren.

Tijdelijke Warmteopwek

In de plannen voor geothermie was ook een tijdelijke warmtevoorziening nodig. Door de onduidelijkheid over de toekomst van geothermie, als gevolg van de publicatie van het rapport de 'Staat van de Sector Geothermie', is WarmteStad na juli 2017 geen nieuwe verplichtingen meer aangegaan tot er duidelijkheid was over de slagingskans van een exploitatievergunning voor de geothermische bron. Daarmee werd afgelopen zomer naast de aanbesteding van de eerste boring ook het realiseren van de tijdelijke warmtevoorziening on hold gezet. Met uw besluit op 29 november 2017 is de weg weer vrijgemaakt om realisatie van de tijdelijk warmteopwek in gang te zetten. Zo kan WarmteStad haar contractverplichtingen nakomen en wordt het al gerealiseerde warmtenet op Zernike daadwerkelijk ingezet voor levering van warmte.

De tijdelijke centrale warmteopwek bestaat uit 2 warmtekrachtkoppelingen (WKK) van elk 1 Megawatt, 2 gasketels van elk 6 Megawatt en een 80m³ buffertank. De centrale tijdelijke warmteopwek wordt gebouwd nabij de voormalige locatie van de geothermiebron. De WKK's leveren binnen de

centrale tijdelijke warmteopwek de baseload aan warmte. De gasketels worden ingezet bij pieken in warmtevraag.

WarmteStad heeft nadrukkelijk ook gekeken naar oplossingen die niet op aardgas draaien. Bepalend voor de gekozen oplossing is dat er een installatie moet komen voor een relatief korte overbruggingsperiode. Andere duurzame bronnen vragen hogere investeringen, kennen langere voorbereidingstrajecten en zijn veelal afhankelijk van exploitatiesubsidies die pas over langere looptijden effectief zijn. De gekozen oplossing kent deze nadelen niet. Bovendien betreft het een bewezen techniek waarmee WarmteStad met een hoge mate van bedrijfszekerheid haar warmte aan klanten kan leveren. En de gekozen configuratie biedt de meeste kansen om later onderdelen in te brengen bij de definitieve duurzame warmtebron.

Gechargeerd gezegd is een WKK een elektriciteitscentrale waarbij de vrijgekomen warmte niet verloren gaat maar direct wordt benut. Een WKK produceert zo 50% minder CO₂ dan conventioneel stoken op aardgas. Wij hebben WarmteStad verzocht de komende periode te onderzoeken of een nog verdere vergroening van de tijdelijke warmteopwek door de inkoop van groengascertificaten mogelijk is. Opgemerkt moet worden dat dit wel meerkosten heeft ten opzichte van de inkoop van aardgas. Voor deze oplossing bestaat geen SDE-subsidie. Op dit moment heeft WarmteStad de opdracht, tijdens de interbellumperiode tot de nieuwe Business Case, om haar kosten te minimaliseren. In relatie tot het nieuw op te stellen financiële kader voor het warmtenet Noordwest, met een nieuwe bron, zal het verder vergroenen van de tijdelijke installatie worden betrokken. De overschakeling op groengascertificaten kan immers op elk moment.

Ook schaft WarmteStad 2 gasketels in verplaatsbare containers van elk 1 Megawatt aan. Eén van deze mobiele installaties verwarmt binnenkort de nieuwbouw van AVEBE. Nadat later AVEBE is aangesloten op het warmtenet, dat gevoed wordt door de centrale tijdelijke warmte, wordt deze mobiele installatie ingezet voor de woontoren Polaris. De tweede mobiele installatie wordt ingezet voor de Duindoornflat. Wanneer Polaris en Duindoornflat aangesloten worden op het warmtenet fase 2 kunnen de mobiele installaties worden toegevoegd aan de centrale tijdelijke warmteopwek.

Op deze manier creëert WarmteStad een flexibele configuratie waarmee de periode tot de realisatie van de definitieve warmtebron en het realiseren van fase 2 van het warmtenet wordt overbrugd.

Aandeelhoudersbesluit over Tijdelijke Warmteopwek

Wij hebben ingestemd met deze investering in de tijdelijke warmteopwek onder voorbehoud van geen wensen en bedenkingen van uw raad. Op 14 februari ligt een vergelijkbaar besluit voor in de RvC van het waterbedrijf Groningen.

In totaal betreft het een investering van 2,3 miljoen euro. Opgemerkt moet worden dat naar verwachting een aanzienlijk deel van de centrale tijdelijke warmteopwek ook ingezet kan worden als piek en back-up installatie voor de definitieve warmtebron. Een deel van de investeringen die in 2018 worden gedaan zijn daarmee dus inbreng in de nog op te stellen Business Case voor met de nieuwe warmtebron.

Strategie Fase 2 warmtenet Noordwest

De centrale tijdelijke warmteopwek gaat het gerealiseerde warmtenet op Zernike voorzien van warmte en daarmee de gecontracteerde panden in dit gebied. WarmteStad heeft ook gecontracteerde klanten met gebouwen die aangesloten worden op de tweede fase van het warmtenet (het deel ten zuiden van de Noordelijke ringweg). Dit net zou in de oorspronkelijke plannen nu in aanbouw zijn. Voor hoe het warmtenet zich verder kan ontwikkelen, tijdens het interbellum tot de nieuwe warmtebron, heeft WarmteStad twee varianten gemaakt. De tijdelijke warmteopwek voldoet daarbij voor beide varianten.

Variant 1

In deze variant is alles gericht op snel realiseren van het warmtenet ten zuiden van de noordelijke ringweg en zo de daar gecontracteerde klanten te voorzien van warmte uit de centrale tijdelijke warmteopwek. Daarmee blijven alle bestaande contracten intact. Dit impliceert dat uiterlijk in maart 2018 WarmteStad moet starten met de bouw van het warmtenet. Om dit te halen zou het aanbestedingsproces nu direct moeten starten.

Variant 2

Door het vervallen van de Business Case Noordwest, gebaseerd op geothermie, ontbreekt een financieel kader waarbinnen WarmteStad investeert. Investeringen in nieuwe warmtenettracés en gebouwaansluitingen lopen dan vooruit op een nog op te stellen Business Case. Zo moeten in de nieuwe Business Case naast een nieuwe CAPEX en OPEX, subsidies zoals SDE en ELENA, externe financiering, risicodragende lening vanuit provincie en mogelijk het (financieel) instappen van Gasunie nog een plek krijgen. Dit impliceert dat alle investeringen, in de fase tot aan een nieuwe en vastgestelde Business Case, worden gefinancierd door de aandeelhouders. Deze financiering en bijbehorende dekking is (nog) niet voorzien binnen de gemeente.

Met dit dilemma in het achterhoofd heeft WarmteStad ook een variant 2 waarbij alleen de contracten van gebouwen aan het warmtenet op Zernike worden nagekomen met een aansluiting op het warmtenet. Voor de contracten ten zuiden van de Noordelijke ringweg worden andere oplossingen gezocht (decentrale warmteopwek) of wordt met de gebouweigenaren gesproken over enige respijt in warmtelevering.

WarmteStad geeft aan dat het mogelijk is om alle reeds gecontracteerde afnemers in deze interbellumfase van warmte te voorzien, zij het op een andere manier dan eerder overeengekomen. Variant 2 impliceert instemming van enkele contractpartners.

Aandeelhoudersbesluit Fase 2 warmtenet Noordwest

WarmteStad heeft vanuit het perspectief als betrouwbare en voortvarende warmteleverancier de voorkeur voor variant 1. Vanuit het besef dat dit voor de aandeelhouders aanzienlijke investeringen betekenen, zonder Business Case, geeft WarmteStad aan dat variant 2 ook goed mogelijk is. Uit de contacten met betreffende gebouweigenaren blijkt begrip voor de positie van WarmteStad na het plotseling staken van geothermie. Er is bereidheid mee te denken. Variant 2 is als voorkeur van de aandeelhouders inmiddels gedeeld met de betreffende stakeholders. Deze communicatieronde door WarmteStad geeft vertrouwen dat de stakeholders de bereidheid hebben mee te werken aan deze route.

Voorwaarde vanuit de stakeholders is wel dat WarmteStad en haar aandeelhouders tempo houden bij het ontwikkelen van een nieuwe Business Case voor Noordwest. Leidend daarbij is de warmtelevering aan Polaris. Hier moet uiterlijk 1 september 2019 warmte vanuit het warmtenet worden geleverd. Rekening houdend met de bouwtijd van een warmnettracé van Zernike langs de Planetenflats naar Polaris, is begin januari 2019 het uiterste startmoment voor de aanleg van fase 2. Dit impliceert dat uiterlijk begin Q4 2018 een investeringsbesluit genomen moet worden door de aandeelhouders.

Liquiditeit en overbruggingskrediet

Wanneer WarmteStad alleen de tijdelijke warmteopwek realiseert, de noodzakelijke investering doet om de klanten in Zernike op het huidige warmtenet aan te sluiten en decentrale oplossingen voor partijen ten zuiden van de noordelijke ringweg organiseert (variant 2), bedraagt het liquiditeitsknelpunt over geheel 2018, 2,6 miljoen euro (gemeentelijk deel 1,3 miljoen euro). Naar verwachting wordt Q3 2018 duidelijk hoe de nieuwe Business Case eruitziet en welke externe financieringsmogelijkheden er liggen. Tot die tijd is de enige vorm van financiering voor WarmteStad middelen vanuit de aandeelhouders. In april 2018 zullen wij daarom WarmteStad een lening verstrekken van 1,3 miljoen euro. Dit overbruggingskrediet betekent een toevoeging aan het gemeentelijk weerstandsvermogen. Het risicoprofiel is daarbij gesteld op 8% van het uitgeleende bedrag. De dekking van het benodigde weerstandvermogen van € 104.000 vindt plaats uit het programma Groningen geeft Energie. De bijbehorende begrotingswijziging nemen we mee in het verzamelvoorstel begrotingswijzigingen over het eerste kwartaal van 2018.

Wensen en bedenkingen

Zowel de accordering van de investering door WarmteStad in tijdelijke warmteopwek als het verstrekken van een lening aan WarmteStad van 1,3

miljoen euro, zijn conform de nota Verbonden Partijen majeure aandeelhoudersbesluiten. Majeure besluiten leggen wij aan u voor wensen en bedenkingen voor.

Uw raad heeft op 29 november 2017 ingestemd om WarmteStad een tijdelijke warmteopwek te laten realiseren. In dat voorstel, Vervolgtraject Geothermie, is de investering van 2,3 miljoen euro aangekondigd. Ook is aangegeven dat het beschikbare agio (toegezegde kapitaalstortingen aan WarmteStad) niet toereikend zal zijn om tussenfase tot de nieuwe Business Case, met een investering in een tijdelijke warmteopwek, te financieren. In de informatiesessie van 7 februari 2018 zijn de achtergronden bij de tijdelijke warmteopwek, fase 2 van het warmtenet en het liquiditeitsvraagstuk verder aan u toegelicht.

WarmteStad heeft, na de hectische periode voorafgaand aan het staken van geothermie, alles in het werk gesteld om snel om te schakelen naar de nieuwe werkelijkheid en deze zo goed mogelijk in te vullen. Onderdeel daarvan is dat op zeer korte termijn zij verplichtingen dient aan te gaan voor de tijdelijke warmteopwek om zo te kunnen voldoen aan afspraken met afnemers.

Gelet op dat WarmteStad snel verplichtingen moet aangaan en dit een uitwerking is van een eerder door u genomen besluit, hanteren wij een kortere reactietermijn dan u van ons gewend bent. Wij verzoeken u, in geval er wensen en bedenkingen zijn, deze uiterlijk 22 februari 2018 aan ons kenbaar te maken. Daarbij geven wij in overweging dit in de raad van 21 februari 2018 te doen.

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter den Oudsten", written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter Teesink", written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink